

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 8155

Tarih : 07.10.2024

10/1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

7 Ekim 2023'te HAMAS'ın İsraili sivilleri de hedef alan saldırıları ardından önce Gazze'nin, sonrasında Batı Şeria ile Lübnan'ın İsrail Ordusu tarafından yine sivil gözetmeksizin gerçekleştirdiği saldırılar ve işgal operasyonlarının sebep olduğu siyasi ve vicdani çöküş karşısında uluslararası güçlerin sessiz kalışı ve buna bağlı olarak Doğu Akdeniz'den Yemen'e ve Hürmüz Boğazı'na kadar geniş bir coğrafyayı içine alan çok daha kapsamlı bir savaş riskine karşı bugüne kadar Türkiye hükümetinin nasıl bir sınav verdiği ve bundan sonra hangi adımların atılması gerektiğinin tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT

DEM Parti Grup Başkanvekili

Kars Milletvekili

Sezai TEMELLİ

DEM Parti Grup Başkanvekili

Muş Milletvekili

GEREKÇE

İsrail'in kuruluş süreci 2'nci Dünya Savaşından sonra gerçekleşse de, 1'nci Dünya Savaşı'nın devam ettiği dönemde emperyal devletler Fransa ile Britanya arasındaki Sykes-Picot mutabakatında Kürdistan Bölgesi 4 devlet arasında pay edilirken, İsrail Devleti'nin kurulmasının zemini de yine bu mutabakat çerçevesinde oluşturulmuştur. 1920'de Nebi Musa (Kudüs) ayaklanması, 1929'da El-Halil Katliamı Britanya yönetimi altındaki Yahudi-Müslüman çatışmalarının ilk krizleridir. 2'nci Dünya Savaşı'nın ardından dünyanın her bölgesinden Britanya sömürgesi olan Filistin topraklarına taşınan Yahudi toplulukları 1947'de otonom bir irade kurarak yaklaşık 2000 yıl aradan sonra İsrail Devleti 1948'de resmen BM tarafından tanınmıştır. Türkiye, İsrail'i ilk tanıyan devletler arasında yer alırken, bölgedeki diğer Arap devletleri, İsrail'i tanımamıştır. Zaman içerisinde önce Mısır, ardından Ürdün ile Fas ve sonrasında Birleşik Arap Emirlikleri ile Umman İsrail'i resmen tanıyan Arap devletleri olmuştur.

1948'den 1973'e kadarki dönemlerde çok sayıda Arap Devleti'nin İsrail'e yönelik ortak işgal operasyonları başarısızlıkla sonuçlanmış ve tam tersine İsrail Devleti'nin sınırları, batılı devletlerden sağladıkları gelişmiş silah sistemleri sayesinde daha da genişlemiştir. Günümüzde Filistin'den geriye sadece Gazze'nin güneyi ve duvarlarla bölünen Batı Şeria bölgesi kalmıştır. İsrail işgali altındaki Filistin topraklarında meşru savunma hakkı temelinde özgürlük taleplerini tüm dünyaya gösteren Birinci İntifada 1987'de başlamış, 1993'e kadar devam etmiştir. 2000 ile 2005 yılları arasında yaşanan İkinci İntifada süreci sonucunda İsrail, Batı Şeria bölgesini duvarlara hapsederken, Gazze'nin de izolasyonunu ağırlaştırmıştır.

İkinci İntifada sonrasında İsrail Hükümetleri Filistinlileri zorla topraklarından sürerken yerlerine önemli bir kısmı fanatik Yahudi gruplarını yerleştirerek savaş suçlarına bir yenisini eklemiştir. Demografi mühendisliğini, işgal siyasetinin temeline yerleştiren İsrail Devleti, başta Türkiye olmak üzere birçok devletten yeni yerleşim bölgeleri oluşturmak amacıyla inşaat malzemeleri, savunma sanayiinde yoğun kullanılan demir, yakıt ve benzeri stratejik kaynağı temin etmeye devam etmiştir. Bu tedarik ağı, İsrail'in kendisini savunmasından ziyade, Filistin topraklarının işgalini daha da ilerletmenin altyapısını oluşturmuştur.

Gelinen aşamada onbinlerce Filistinli, İsrail hapishanelerinde esir tutulmakta, İsrail Devletinin korumasında hareket eden yerleşimcilerin Filistin Halkı üzerinde terör estirmesi sebebiyle yüzbinlerce Filistinlinin yerlerinden edilmesi halklar arası barışın ve daimi bir çözümün

zeminini ortadan kaldırmaktadır. Bu çözümsüzlük ve jenerasyonlar boyu devam eden çatışma hali, bölgesel güçler ile İsrail müttefikleri arasında giderek genişleyen bir savaşa sebep olmaktadır. Filistin'deki yerel güçlerin dışında İran destekli Hizbullah Lübnan'dan İsrail ile zaman zaman çatışmalara girerken, İran'ın oluşturduğu "Direniş Ekseni" üzerinden İsrail'e karşı cephenin de bölgesel bir karşıt hegemonyaya dönüştüğü görülmektedir. Bir başka deyişle Filistin'in meşru özgürlük ve öz savunma hakkı, Filistin Halkı'nın inisiyatifinden çıkarılmış, Netanyahu Hükümeti'nin istediği gibi bölgesel bir güç mücadelesine dönüşmüştür.

7 Ekim 2023'te HAMAS'ın Gazze üzerinden İsrail yerleşim bölgelerinde düzenlediği kapsamlı saldırılar sonucu resmi kayıtlara göre 36'sı çocuk 797 İsrailli sivil katledilmiş. İsrail'in toplam kaybı 1180 olarak açıklanmıştır. 251 sivil Gazze'ye kaçırılmış, bunlardan 65'inin öldüğü bildirilmiştir. Geri kalanların bazıları anlaşma çerçevesinde serbest bırakılmış, bir kısmının halen Gazze'de esir tutuldukları tahmin edilmektedir.

7 Ekim Saldırıları, Netanyahu Hükümeti açısından "Allah'ın lütfu" gibi görülmüş ve bu saldırılardan ürettiği mağduriyet ve uluslararası destek, yeni işgal operasyonlarının bir nevi meşruiyet kaynağı haline getirilmiştir. İsrail'in Gazze'deki işgal operasyonu soykırıma dönüşmüş ve katledilen Filistinli sayısı 40bin'i aşmıştır. Ne yazık ki, sivil gözetmeden yapılan bombardımanlar sonucu hem Filistin'de hem de Lübnan'da katliamın bilançosu her geçen gün artmaktadır.

İsrail, saldırılarını Lübnan'daki Hizbullah hedeflerine yöneltmesi sonucu bölgesel kriz yeni bir safhaya ulaşmış ve kullanılan komplike savaş teknikleri ile Hizbullah'ın yönetim kademesi büyük kayıplar vermiştir. İran'ın füze saldırıları ile krizin boyutu giderek artmakta ve Türkiye'nin bu kriz karşısında konumlanış biçimi yapıcılıktan ve çözüme yönelik politikalarından oldukça uzaktır. Ne yazık ki, Gazze bombardıman altındayken İsrail'e Türkiye limanları üzerinden yapılan stratejik ürün ihracatları bu kriz sürecinde Türkiye'nin iyi bir sınav vermediğini ortaya koymaktadır.

Tüm tarafların mutabık kalabileceği 1967 sınırlarını esas alan BM barış planını yeniden müzakere etmeye teşvik etmek barış yanlısı tüm kesimlerin görevidir. Krizin giderek genişlediği ve durdurulamaz bir noktaya yaklaştığı bu süreçte TBMM'nin bundan önceki gelişmeleri dikkate alarak bundan sonra Türkiye tarafından hangi önlemlerin alınabileceği ve istikrara yönelik hangi adımların atılabileceği konusunda bir araştırma komisyonu kurması artık kaçınılmaz bir ihtiyaç halini almıştır.